

**GENERAL CERTIFICATE OF SECONDARY EDUCATION
BIBLICAL HEBREW**

Language

FRIDAY 16 MAY 2008

1943/01

Morning
Time: 2 hours

Additional materials (enclosed): Insert – Gridsheet for
Question 1(a)

Additional materials (required):
Answer Booklet (16 pages)
Additional answer paper

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name, Centre number and candidate number in the answer booklet.
- Read each question carefully and make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answers, in blue or black ink, in the answer booklet and on the Gridsheet provided.
- Answer **all** the questions.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **100**.
- You will find that the four-letter Divine Name is printed as ״ .
- You are reminded of the necessity for accurate spelling and orderly presentation in your answers.

This document consists of **12** printed pages and **1** special sheet.

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (OCR) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.

THERE ARE **THREE** SECTIONS IN THIS PAPER :

Each Section contains **one** question.

SECTION A :

Question 1 consists of **two** paragraphs:

Paragraph 1, in which there are a number of words and phrases which you are to translate.

Write your answers on the provided **Gridsheet**. [22%]

and **Paragraph 2**, which you are to translate. [8%]

SECTION B :

Question 2 is a comprehension exercise. [40%]

Do not translate the passages.

SECTION C :

Question 3 consists of a Biblical Hebrew passage to be translated into English. [30%]

YOU MUST ANSWER **ALL** THE QUESTIONS.

You will find that the four-letter Divine Name is printed as ” .

SECTION A

Question 1

- (a) On the enclosed Gridsheet, you will find **thirteen** words or phrases taken from **Paragraph 1**.

In the spaces provided on the Gridsheet, translate **only** these words and phrases.

[22 marks]

Paragraph 1

Background:

Joshua / Yehoshua constructs an altar, without using metal tools, on Mount Eval / Ayval. The laws are written on stones and the people stand on Mount Eval / Ayval and Mount Gerizim to hear these laws, just as their ancestors had heard them from Moses / Mosheh at Mount Sinai.

line number

אז יבנה יהושע מזבח ליי א-להי ישראל בהר עיבל : באשר צוה	1
משה עבד יי את בני ישראל כפתוב בספר תורת משה מזבח	2
אבנים שלמות אשר לא הניף עליהן ברזל ויעלו עליו עלות ליי	3
ויזבחו שלמים : ויכתב שם על האבנים את משנה תורת משה	4
אשר כתב לפני בני ישראל : וכל ישראל וזקניו ושטרם ושפטיו	5
עמדים מזה ומזה לארון נגד הכהנים הלויים נשאי ארון ברית יי	6
כגר באזרח חציו אל מול הר גרזים והחציו אל מול הר עיבל	7
באשר צוה משה עבד יי לברך את העם ישראל בראשנה :	8
ואחרי כן קרא את כל דברי התורה הברכה והקללה ככל הפתוב	9
בספר התורה : לא היה דבר מכל אשר צוה משה אשר לא קרא	10
יהושע נגד כל קהל ישראל והנשים והטף והגר ההלך בקרבם :	11

יהושע, ח' : ל' — ל"ה

Joshua, Chapter 8, verses 30 — 35

Question 1 (continued)

(b) Translate this whole **Paragraph 2** into English.

Paragraph 2*line numbers*

וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהָר וּבְשִׁפְלָה וּבְכָל 12

חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל מוֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי 13

וְהַיְבוֹסִי : וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד : 14

יהושע, ט' : א' — ב'

Joshua, Chapter 9, verses 1 — 2

[8 marks]

SECTION B

Question 2

Read the following passages, paragraphs 1 to 4, carefully and answer in English the questions that follow each paragraph.

Introduction:

Rivers feature regularly in the Bible.

Paragraph 1**Background:**

Joshua / Yehoshua makes a stirring speech to the people of Israel. He recalls early Israelite history from the time when Abraham / Avraham crossed the River Euphrates / P'rat up till the deliverance from Egypt.

line number

וַיֹּאסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל שְׁבִיטֵי יִשְׂרָאֵל שְׂכֵמָה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי	1
יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְיַצְּבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים :	2
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר	3
הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אֲבִרְהָם וְאָבִי נְחֹר	4
וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים : וְאָקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבִרְהָם מֵעֶבֶר	5
הַנָּהָר וְאוֹלַךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבֶּה אֶת זֶרְעוֹ וְאֶתֶּן לוֹ	6
אֶת יִצְחָק : וְאֶתֶּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו וְאֶתֶּן לְעֵשָׂו אֶת	7
הַר שְׁעִיר לְרֵשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם : וְאֶשְׁלַח אֶת	8
מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן וְאֶגְף אֶת מִצְרָיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר	9
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם :	10

יהושע, כ"ד : א' – ה'

Joshua, Chapter 24, verses 1 – 5

Question 2 continues on the next page

Question 2 (continued)

Questions (a) to (d) refer to Paragraph 1 (printed on the previous page)

- (a) (i) What is the **first** action of Joshua / Yehoshua in this passage? (line 1) [1]
- (ii) Which **four** groups of the people is he addressing? (lines 1 — 2) [4]
- (b) (i) Where did the family of Abraham / Avraham live? (lines 3 — 4) [1]
- (ii) In the account by Joshua / Yehoshua, which **four** things did G-d do for the family of Abraham / Avraham? (lines 5 — 8) [4]
- (iii) Give the root and conjugation (*binyan*) of וַאֲוִלְדָּי. (line 6) [2]
- (c) (i) What is the meaning of לְרֵשֶׁת? (line 8) [1]
- (ii) Explain the grammatical significance of the ת at the end of לְרֵשֶׁת. Mention **two** points. [2]
- (d) (i) Give a reason for the *dagesh* in the א of the word וַאֲגַף. (line 9) [1]
- (ii) Explain the vowel under the א in that word. [2]

Question 2 continues on the next page

Question 2 (continued)

Paragraph 2

Background:

Elijah / Eliyahu the Prophet receives a Divine message to travel to the River K'rit. He would be supplied with food by ravens.

	<i>line number</i>
לֶךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְךָ קֹדֶמָה וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי	11
הַיַּרְדֵּן: וְהָיָה מִהֲנַחַל תִּשְׁתָּה וְאֵת הָעֲרָבִים צֹוִיתִי לְבַלְבְּלֶךָ	12
שֵׁם: וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי יי וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל	13
פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָעֲרָבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֶּקֶר וּלְחֶם	14
וּבָשָׂר בְּעֶרְבַת וּמִן הַנַּחַל יִשְׁתָּה: וַיְהִי מִקֵּץ יָמָיו וַיֵּיבֶשׂ הַנַּחַל	15
כִּי לֹא הָיָה גֶשֶׁם בְּאֶרֶץ:	16

מלכים א' י"ז: ג' – ז'

I Kings, Chapter 17, verses 3—7

Question 2 (continued)

Questions (e) to (h) refer to Paragraph 2 (*printed on the previous page*)

- (e) (i) In which direction is Elijah / Eliyahu told to turn? (*line 11*) [1]
- (ii) What is he told to do once he reaches the River K'rit? (*line 11*) [1]
- (f) Describe in detail what the ravens did for Elijah / Eliyahu at the River K'rit. (*lines 14 — 15*)
Mention **three** points. [3]
- (g) What happened to the River K'rit later and why? (*lines 15 — 16*) [2]
- (h) Justify the use of the Nifal conjugation in the word וְנִסְתַּרְתָּ. (*line 11*) [1]

Question 2 continues on the next page.

Question 2 (continued)

Paragraph 3

Background:

Sisera, the Canaanite general, gathers his troops to fight the Israelites at the River Kishon. Deborah / Devorah the Prophetess gives Barak, the Israelite general, some advice.

	<i>line number</i>
וַיִּזְעַק סִיסְרָא אֶת כָּל רֶכֶב תְּשֻׁעַ מְאוֹת רֶכֶב בְּרִזְל וְאֶת כָּל	17
הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִחֶרֶשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישׁוֹן: וְתֹאמֶר דְּבָרָה	18
אֶל בָּרַק קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יי אֶת סִיסְרָא בְיַדְךָ הֲלֹא	19
יי יֵצֵא לְפָנֶיךָ וַיִּרְדּוּ בָרַק מֵהָר תְּבוֹר וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים אִישׁ	20
אֲחֶרָיו: וַיָּהֶם יי אֶת סִיסְרָא וְאֶת כָּל הָרֶכֶב וְאֶת כָּל הַמַּחֲנֶה	21
לְפִי חָרֵב לְפָנָיו בָּרַק וַיִּרְדּוּ סִיסְרָא מֵעַל הַמַּרְכָּבָה וַיָּנֶס בְּרַגְלָיו:	22

שופטים, ד': י"ג — ט"ו

Judges, Chapter 4, verses 13 — 15

Vocabulary Assistance

וַיִּזְעַק	<i>line 17</i>	summoned, from זעק, used here in the sense "to gather"
------------	----------------	--

- (i) (i) What was Sisera's first action in his battle plan? (*line 17*) [1]
- (ii) How many chariots did he have? (*line 17*) [1]
- (j) What does Deborah / Devorah tell Barak? (*lines 19 — 20*)
Mention **three** items in your answer. [3]
- (k) What is Barak's reaction? (*lines 20 — 21*) [2]
- (l) Describe what happened in the battle as it is told in lines 21 to 22.
Mention **four** points. [4]

Question 2 continues on the next page

Question 2 (continued)

Paragraph 4

Background:

A prophetic lament over the exile to come.

line number

23

עַל נְהָרוֹת בְּבֶל שָׁם יֹשְׁבֵנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן :

תהלים, קל"ז, פסוק א'

Psalm 137, verse 1

- (m) What do the people do as they sit by the rivers of Babylon?
Mention **two** points. [2]
- (n) Give the grammatical form of בְּזַכְרֵנוּ. [1]

[Total marks for Question 2: 40 marks]

SECTION C

Question 3

Read the following excerpts carefully and translate each into English.

Background:

The Queen of Sheba / Sh'va pays King Solomon / Shlomo a visit and is overwhelmed by his wisdom, wealth and lifestyle.

Paragraph 1

line numbers

וּמִלְכַת שֶׁבַא שָׁמְעַת אֶת שִׁמְעַת שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יי וַתָּבֵא לְנִסְתּוֹ	1
בְּחִידוֹת: וַתָּבֵא יְרוּשָׁלַיִם בְּחִיל כְּבֹד מְאֹד גְּמִלִים נִשְׂאִים	2
בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֵא אֶל שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר	3
אֵלָיו אֵת כָּל אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבָבָהּ: וַיַּגֵּד לָהּ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל	4
דְּבָרֶיהָ לֹא הָיָה דְבָר נֶעְלַם מִן הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ:	5
וַתֵּרָא מִלְכַת שֶׁבַא אֵת כָּל חֲכַמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה:	6
וּמֵאֲכָל שְׁלַחָנוּ וּמוֹשָׁב עַבְדָּיו וּמַעְמַד מְשָׁרְתָיו וּמִלְבָּשֵׁיהֶם	7
וּמִשְׁקֵיו וְעֵלְתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בַּיִת יי וְלֹא הָיָה בָּהּ עוֹד רוּחַ:	8

מלכים א' י: א' – ה'

I Kings, Chapter 10, verses 1 – 5

Paragraph 2

וַתֹּאמֶר אֶל הַמֶּלֶךְ אָמֵת הָיָה הַדְּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצֵי עַל	9
דְּבָרֶיךָ וְעַל חֲכַמְתֶּךָ: וְלֹא הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר בָּאתִי	10
וַתֵּרְאִינִי עֵינַי וְהִנֵּה לֹא הִגִּיד לִי הַחֲצִי הוֹסַפְתָּ חֲכָמָה וְטוֹב אֶל	11
הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי: אֲשֶׁרִי אֲנִישִׁיךָ אֲשֶׁרִי עַבְדֶּיךָ אֵלֶּה	12
הָעַמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשְּׁמָעִים אֵת חֲכַמְתֶּךָ: יְהִי יי אֶ-לֶהֶיךָ	13
כָּרוֹךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ עַל כָּסֵא יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת יי אֵת	14
יִשְׂרָאֵל לְעֵלָם וַיִּשְׁימְךָ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְצְדָקָה:	15

מלכים א' י: ו' – ט'

I Kings, Chapter 10, verses 6 – 9

Vocabulary Assistance

בְּחִידוֹת	line 2	from חידה — riddle
------------	--------	--------------------

[30 marks]

END OF QUESTION PAPER